

Zabezpečení dat

Autor: Mgr. Jaromír JUŘEK

Kopírování a jakékoliv další využití výukového materiálu je povoleno pouze s uvedením odkazu na www.jarjurek.cz.

K vytvoření tohoto výukového materiálu byly využity i informace uložené na www.bezpecnyinternet.cz.

1. Zabezpečení dat

Data v počítači jsou tím nejcennějším, co počítač obsahuje. Vše ostatní se dá relativně jednoduše nahradit. Ztráta nebo poškození rodinných fotografií, videí nebo práce uložené v různých typech dokumentů se nahradit nedá. Je tedy dobré mít na paměti ochranu dat, a to v několika oblastech. První oblastí je zálohování dat, kdy je dobré vést v patrnosti, že i pevné disky počítačů se mohou poškodit. Druhou oblastí je pak šifrování citlivých dat nebo šifrování dat na počítačích, které sdílí více uživatelů. Třetí oblastí jsou zásady při sdílení dat, zejména pak jejich zabezpečení při sdílení na internetu.

Zálohování dat

I když by se mohlo zdát, že data v počítači jsou bezpečná a nemůže se jim nic stát, je dobré vést v patrnosti, že jsou ukládána na pevných discích nebo nově na SSD discích. Oba typy se mohou poškodit, zejména pak pevné disky v mobilních počítačích, které často přenášíte. Zálohování dat je tak běžnou prevencí rizika poškození pevného disku.

Druhým důvodem pro zálohování je možné riziko ztráty dat, např. při napadení počítače nežádoucím softwarem nebo při jeho ztrátě. Záloha dat je v těchto případech jediným spolehlivým způsobem, jak se zpětně můžete dostat ke svým souborům. Nikdo asi nechce přijít o fotografie nebo rodinná videa, případně o pracovní dokumenty, na kterých pracoval několik hodin.

Jak zálohovat data

Zálohovat data můžeme dvěma způsoby. Prvním je jejich zkopírování na externí úložiště dat, např. druhý disk, externí disk nebo jiné datové úložiště. Druhým způsobem je pak využití nějakého programu nebo možnosti operačního systému vytvářet zálohy. První metoda vyžaduje pravidelné ukládání a určitou disciplínu, druhý způsob, kdy využijete nějaký zálohovací program, pak vše ohlídá a pravidelně zálohuje vaše data podle nastavených parametrů. Navíc můžete v některých případech provést kompletní zálohu počítače, včetně všech uživatelských nastavení a nainstalovaných programů. Tyto programy také většinou zajistí, že se zálohuje pouze nová data nebo změny, takže následující zálohy zaberou již méně času.

Více informací, jak zálohovat data přímo v operačním systému Windows, najdeme např. na adrese: <http://windows.microsoft.com/cs-CZ/windows7/Back-up-your-files>

Šifrování dat

Šifrování dat představuje základní způsob ochrany před jejich nežádoucím únikem. K dispozici je několik funkcí a programů, které lze pro tyto účely využít.

Šifrování dat představuje převod dat do nečitelné podoby a po zadání hesla pak opětovný převod do původního stavu. Možností, jak šifrovat data v počítači a na externích úložištích dat, je několik. Některé možnosti jsou přímo součástí operačního systému, mohou být závislé na konkrétní verzi a edici operačního systému, další možnosti pak představují speciální programy, které umožňují šifrování dat. Jedná se buď o programy zdarma, nebo o placené verze programů, jež poskytují ve většině případů pokročilé a lepší funkce. Záleží na vás, jak moc citlivá data ve svém počítači máte a jak by se jejich případná ztráta a dostupnost nežádoucí osobě mohly negativně obrátit proti vám. Jiný přístup k šifrování by měly mít firmy a organizace, kde by šifrování dat na přenosných počítačích mělo být víceméně běžnou praxí, jiný přístup pak bude u domácích počítačů, kde pravděpodobně většina z nás nemá až tak citlivá data. Nicméně ani v případě méně citlivých dat není na závadu uvažovat o nějakém způsobu jejich šifrování nebo alespoň o minimální ochraně formou hesla pro přístup k uživatelskému účtu v počítači.

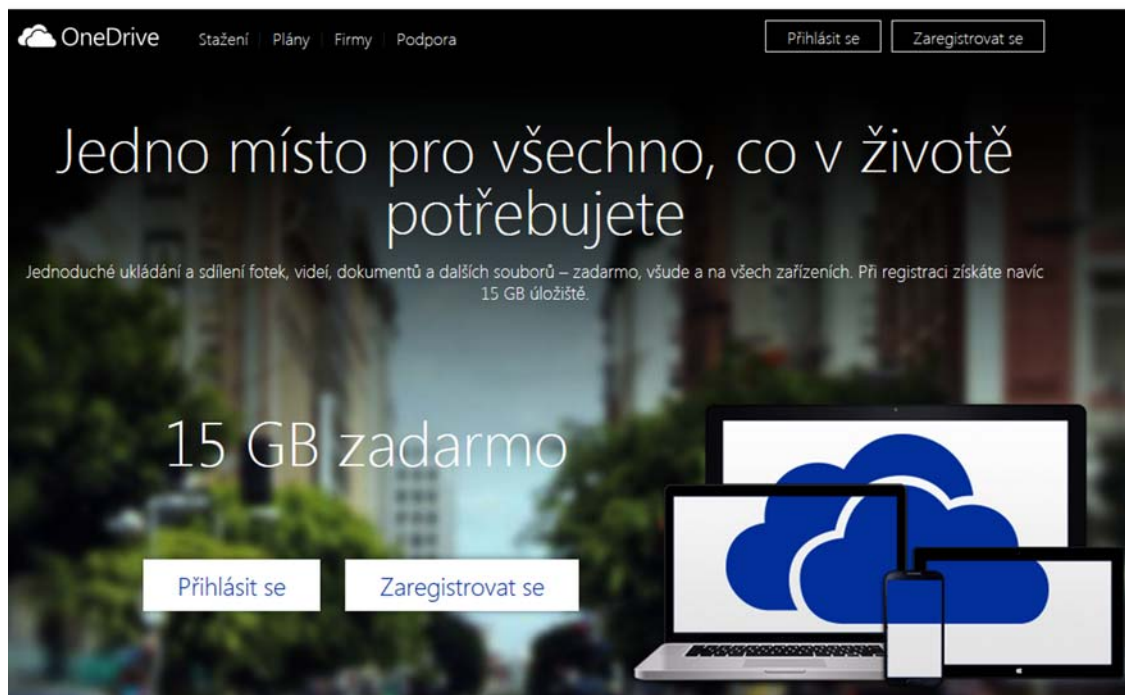
Mezi metody šifrování dat patří např. technologie Windows BitLocker, která je součástí operačního systému Windows 7 Ultimate či Enterprise, nebo speciální programy na šifrování, jako je např. TrueCrypt (US).

Sdílení dat

Sdílení dat je dnes běžnou činností. Je ale nutné si uvědomit, že publikováním některého obsahu mohou být dotčena práva jiných lidí nebo může dojít k neplánovanému úniku citlivých dat.

Sdílení dat je s nástupem internetu běžnou činností. Může se jednat o fotografie, videa nebo různé typy dokumentů. Ke sdílení dat lze využít mnoho různých typů úložišť. Ty mají buď charakter trvalého úložiště, jako např. Windows OneDrive, nebo charakter dočasného úložiště, např. Uschovna.cz nebo Uloz.to. Dále pak existuje

mnoho služeb, které umožňují publikovat a sdílet fotografie. Ve všech případech je ale dobré ověřit, jaké možnosti ochrany proti nežádoucímu přístupu daná služba nabízí. Na základě toho lze pak určit, aby k daným fotografiím a datům měl přístup pouze ten, komu jste to dovolili. V případě, že tato omezení nenastavíte, může být vše, co sdílíte, dostupné komukoli na internetu.

V souvislosti se sdílením dat, zejména pak fotografiemi, hudbou a videi, je dobré mít také povědomí o platných zákonech a případných postizích, které plynou z porušování autorských práv a duševního vlastnictví.

Obsah

1. Zabezpečení dat

2